Høringssvar vedrørende etablering af "Energiklynge Djursland"

Til:

Norddjurs Kommune, Institution Biogas

Fra:

Karina Thorup Filipowicz, Selvstændig Fodterapeut
Jacob Thorup Filipowicz, Civilingeniør
8570 Trustrup

Dato: 17. april 2025

Vedrørende: Etablering af "Energiklynge Djursland"

Som beboere i lokalområdet omkring det påtænkte område for "Energiklynge Djursland" bestående af biogasanlæg, solcellepark og 6 stk. 5-6 MW vindmøller, ønsker vi hermed at fremsætte vores alvorlige bekymringer og indsigelser mod det foreliggende planforslag.

Generel betragtning om placeringen: Vi ønsker generelt at understrege, at vi ikke mener, at et stort industrianlæg, som "Energiklynge Djursland" dybest set er, har sin rette plads i dette område. Vi anerkender, at selve arealet isoleret set måske kan være egnet som placering for et sådant anlæg. Dog ligger der så mange andre vigtige elementer lige i nærheden – herunder fredelige grønne naturområder og vigtige indgangsporte til Grenaa – at det samlet set diskvalificerer området som en passende lokalitet. Etableringen af anlægget vil efter vores opfattelse skæmme den eksisterende idyl og det rekreative potentiale i området betydeligt. Vi ser primært, at dette projekt vil gavne investorerne, mens de negative konsekvenser i form af støj, lugt, øget trafik og visuel forurening vil blive båret af os som lokalsamfund og potentielt afskrække fremtidige tilflyttere, der søger netop den ro og natur, som området i dag tilbyder.

Vores primære bekymringer omfatter:

- **Risiko for lugtgener fra biogasanlægget og transport af biomasse:** Vi er yderst bekymrede for risikoen for lugtgener fra selve gasfremstillingsprocessen og fra transporten af biomasse til og fra anlægget. Selvom den generelle konsensus er, at den dominerende vindretning i Danmark er vestlig, forekommer der en betydelig del af tiden også vind fra øst. Da vores husstand er beliggende ca. 2 km vest for det planlagte anlæg, vil vi derfor være direkte eksponeret for eventuelle lugtgener, når vinden kommer fra denne retning. Desuden er vi bekymrede for, at det store og vigtige bolig og sommerhusområde syd for Grenaa, som ligger udsat for vestenvind, også vil blive påvirket negativt af eventuelle lugtgener fra anlægget. Dette vil sandsynligvis have en betydelig negativ indvirkning på værdien og attraktiviteten af dette område. I dagspressen kan vi desværre læse om flere tilfælde med lugtgener fra biogasanlæg andre steder i landet, hvor der fra myndighedernes side, tilsyneladende er udvist for stor hensyntagen til biogasvirksomhedernes drift og økonomiske situation, i stedet for at tage borgernes parti og pålægge virksomhederne effektive sanktioner ved gentagne overtrædelser. Vi frygter, at en lignende prioritering vil ske i vores tilfælde. For at sikre en objektiv vurdering af risikoen, opfordrer vi kommunen til at indhente en uafhængig ekspertvurdering af de

potentielle lugtemissioner, og ikke kun støtte sig til bygherrens vurderinger. Vi mener, at en placering af anlægget ved havnen i Grenaa ville være langt mere hensigtsmæssig i forhold til lugtgener, da disse i så fald primært ville blæse ud over havet og dermed minimere generne for både beboelsesområder og sommerhusområdet.

- **Øget tung trafik og deraf følgende gener:** Ifølge projektmaterialet er en væsentlig forøgelse af den tunge trafik en forudsætning for driften af "Energiklynge Djursland", primært i forbindelse med transport af biomasse til og fra biogasanlægget. Denne forventede stigning i trafikmængden vil uundgåeligt medføre øget støjforurening, luftforurening og en forringelse af trafiksikkerheden på de lokale veje. Vi er særligt bekymrede for den øgede NOx- og partikelforurening, da vores søn lider af astma og sandsynligvis vil blive væsentligt påvirket af en forøget koncentration af luftforurenende stoffer i vores lokalområde. Dette udgør en direkte trussel mod hans helbred og trivsel, og vil samtidig på lang sigt virke som en "stille dræber" for alle andre borgere i nærområdet, som ellers har søgt ud i landlige omgivelser, for at slippe væk fra byernes forurening. Vi mener at en placering ved havnen i Grenaa vil være med til at balancere trafikmængden bedre mellem rute 15 og 16, og dermed begrænse mængden af trafik på de nord-syd-gående kommunale veje, som ikke er dimensioneret optimalt til den øgede mængde trafik. Der må også være en klar holdning fra kommunen om, at omfartsvejen nord om Grenaa netop er etableret med henblik på øget aktivitet på Grenaa havn.
- **Slitage på veje og øgede vedligeholdelsesomkostninger:** Med den foreslåede placering ved Homå, vil den øgede mængde tung trafik føre til betydeligt slid på de eksisterende kommunale veje, hvilket vil resultere i øgede udgifter til vedligeholdelse for kommunen og, hvis man objektivt betragter den dårlige stand kommunevejene er i, vil den øgede mængde tung trafik potentielt set forøge kommunens omkostninger til vejvedligehold betragteligt i forhold til nu. Samtidig er det en kendsgerning, at dårligt vedligeholdte veje resulterer i væsentligt flere støjgener pga. kraftige vibrationer fra huller, og nødtørftige reparationer, end tilfældet er for velholdte veje uden huller og reparationer.
- **Støjgener fra vindmøller:** Vi er bekymrede for den støj, som de planlagte 5-6 MW vindmøller vil generere. Især den lavfrekvent støj, som er kendt for at kunne påvirke mennesker over betydelige afstande og trænge ind i boliger, og hvor det ikke umiddelbart kan lade sig gøre at afskærme med eks. Støjdæmpende vinduer etc. Lavfrekvent støj kan være særligt generende og vanskelig at sikre sig imod. Vi opfordrer til, at man hos kommunen tager denne risiko med i betragtningen og at man sørger for at støtte sig op ad en grundig støjrapport, der ikke kun fokuserer på højfrekvent støj, men også detaljeret undersøger og vurderer de potentielle gener fra lavfrekvent støj i vores lokalområde under forskellige vindforhold og over afstand. Vi ønsker også klarhed over, hvilke konkrete muligheder vi som naboer har for at dokumentere og klage over eventuelle støjgener – herunder lavfrekvent støj – efter anlæggets opførelse, og hvordan kommunen vil håndtere sådanne klager og sikre overholdelsen af støjgrænserne i praksis.
- **Bekymring for elnettets kapacitet og potentielle støjgener fra backup:** Vi er alvorligt bekymrede for, om det eksisterende lokale elnet er tilstrækkeligt dimensioneret til at håndtere den øgede belastning fra "Energiklynge Djursland". Biogasanlægget kræver et betydeligt energiforbrug, og i perioder med lav produktion fra den tilhørende solcellepark og vindmøller – f.eks. på kolde, vindstille vinternætter – vil der være et stort træk på det offentlige net. Samtidig forventes en stigning i antallet af elbiler i området, som primært lader om natten, hvilket yderligere belaster nettet. Erfaringer fra andre steder i landet viser, at utilstrækkelig

netkapacitet har ført til midlertidig ibrugtagning af mobile dieselgeneratorer for at sikre elforsyningen. Vi er bekymrede for, at manglende lokal elproduktion fra energiklyngen på visse tidspunkter kan nødvendiggøre brugen af støjende backup-løsninger som dieselgeneratorer i vores lokalområde. Dette vil udgøre endnu en potentiel kilde til støjgener for os som naboer, som direkte kan tilskrives etableringen af energiklyngen. Derfor efterspørger vi at kommunen vil støtte sig til en detaljeret analyse af den forventede samlede belastning af elnettet, inklusive biogasanlæggets drift og den stigende elektrificering af transportsektoren. Vi ønsker også at bygherren, inden kommunen kan træffe et kvalificeret valg, leverer en klar redegørelse for, hvordan forsyningssikkerheden vil blive garanteret i perioder med lav produktion fra de vedvarende energikilder, og at kommunen kan redegøre for, hvordan eventuelle kapacitetsudfordringer i elnettet løses på måder, der ikke medfører yderligere støjgener og forurening for lokalsamfundet.

- **Bekymring for retsstilling ved fremtidige gener:** Vi er dybt bekymrede for vores retsstilling, hvis der efter opførelsen af anlægget alligevel opstår lugt- og støjgener, der overstiger det acceptable niveau, selvom bygherren i den nuværende lobbyproces forsikrer os om det modsatte. Desværre findes der i dagspressen talrige eksempler på lignende biogasanlægsprojekter, hvor de opførte anlæg har vist sig at lugte langt mere end forventet, hvilket har efterladt naboerne i en desperat situation med betydeligt forringet livskvalitet og potentielt værditab på deres ejendomme – ofte uden reel mulighed for efterfølgende kompensation. Vi frygter, at kommunen med en godkendelse af dette projekt med åbne øjne efterlader lokalbefolkningen med betydelige gener uden udsigt til erstatning for den forringelse af vores livskvalitet og eventuelle økonomiske tab, dette måtte medføre. Vi ønsker derfor en klar redegørelse for, hvordan kommunen vil sikre vores interesser som naboer på lang sigt og garantere, at vi ikke står retsløse med uacceptable gener efter anlæggets etablering. Vi efterlyser også mere gennemskuelig belysning af hvad ”grænseværdier for lugt” egentlig betyder. Der er i projektmaterialet lavet en lugtanalyse for lokalområdet, med to grænseværdier (5LE og 10LE). En lugtenhed (LE) skulle være grænsen for hvad en normal person kan lugte. Men det forekommer mildest talt abstrakt hvad grænseværdierne dækker over. Umiddelbart virker det til at 5x over hvad en person kan lugte (5LE) er en signifikant gene. Lugtopfattelse er ret subjektiv, så kan kommunen leve med at en række borgere i fremtiden bliver væsentlig generet af lugt fra anlægget, selvom en abstrakt analyse med en række ukendte faktorer viser at det sandsynligvis ikke bliver tilfældet. Vi efterlyser samtidig en klar stillingtagen til, hvordan kommunen vil agere, hvis der rent faktisk opleves gener som måske ikke umiddelbart kan måles, og dermed ikke kan dokumenteres og sammenlignes med en evt. abstrakt grænseværdi.
- **Bekymring for forurenende udslip og miljøpåvirkning:** Vi er ligeledes dybt bekymrede for risikoen for forurenende udslip fra "Energiklynge Djursland", som potentielt kan have alvorlige konsekvenser for den omkringliggende natur, vores grundvand og dermed sundheden for os som borgere. Historiske eksempler, såsom den omfattende PFAS-forurening, som først nu er kommet i søgelyset efter at have påvirket mange områder gennem årtier, viser, hvor langsigtede og uforudsete følger forurening fra industrianlæg kan have. Vi frygter, at der med etableringen af dette store industrianlæg også kan være en risiko for udslip af andre miljøskadelige stoffer, som vi i dag ikke fuldt ud kender konsekvenserne af. Vi bemærker med bekymring, at bygherren ønsker at placere dette store industrianlæg midt i et naturområde, hvor der i dag ikke er andre potentielle storforurenere. Vi mener, det ville være langt mere hensigtsmæssigt at placere

anlægget ved havnen i Grenaa, hvor der i forvejen findes potentielt forurenende industri. Ved at samle forureningsrisici på begrænsede industrielle områder, minimeres risikoen for at sprede dem ud til hidtil rene naturområder, hvor der eksempelvis også udvindes drikkevand. Vi efterspørger derfor at kommunen baserer sin stillingtagen på en detaljeret redegørelse for, hvilke typer af potentielt forurenende stoffer der kan være involveret i anlæggets drift, herunder håndtering af spildevand, restprodukter og eventuelle kemikalier. Vi ønsker ligeledes at kommunen efterspørger information om de konkrete sikkerhedsforanstaltninger og beredskabsplaner, der vil blive implementeret for at forebygge og håndtere eventuelle uheld og udslip, samt hvordan kommunen vil sikre en løbende og uafhængig kontrol af anlæggets miljøpåvirkning på både kort og lang sigt, herunder overvågning af grundvandet i området.

- **Negativ påvirkning af "Bybånd Syd"-projektet og områdets attraktivitet:** Vi er bekymrede for, at etableringen af "Energiklynge Djursland" vil underminere det igangværende "Bybånd Syd"-projekt, som har til formål at gøre området mere attraktivt for tilflyttere. Som tilflyttere fra Århus – hvoraf den ene er civilingeniør ansat hos Terma A/S og den anden er selvstændig fodterapeut i lokalområdet – valgte vi netop dette område for at komme væk fra de larmende, lugtende og svinede byer og bosætte os i den fredelige natur her med vores tre børn. Da vi flyttede hertil, bemærkede vi, at der ikke var en væsentlig mængde tung trafik på hovedvejen. Denne situation ændrede sig markant, da Stena Line, med kommunens aktive hjælp, fik omlagt deres rute. Dette eksempel illustrerer for os, hvordan kommunen synes at prioritere erhvervslivets interesser højere end hensynet til lokalsamfundet. Vi kan som lokalsamfund ikke se nogen fordele ved denne forøgede trafik, som primært består af gennemkørende østeuropæiske lastbiler. Vi er overbeviste om, at vi aldrig ville have valgt at flytte hertil, hvis der havde ligget et biogasanlæg i nærheden, og at den forventede yderligere stigning i tung trafik relateret til "Energiklynge Djursland" kun vil forværre situationen. Vi mener, at etableringen af det planlagte biogasanlæg vil diskvalificere området som et attraktivt valg for andre veluddannede tilflyttere, der ligeledes søger ro og natur. De nuværende udstykninger i Trustrup og ved Hessel risikerer derfor at miste yderligere tiltrækningskraft, hvis potentielle tilflyttere afskrækkes af støj, lugt og øget trafik. Dette vil være en spildt investering og en negativ udvikling for hele kommunen, som vil gå glip af værdifuld tilflytning af ressourcestærke borgere.
- **Manglende lokale fordele:** Vi oplever, at planerne primært tilgodeser eksterne interesser, mens de negative konsekvenser udelukkende bæres af os som lokalsamfund. Vi ser ingen klare fordele for de lokale borgere, der kan opveje de forventede gener. Et begrænset årligt kontant tilskud til lokalsamfundet, som er blevet stillet i udsigt, kan på ingen måde kompensere for de betydelige og varige negative påvirkninger på vores livskvalitet, miljø, sundhed og områdets attraktivitet. Vi mener, at de potentielle gener langt overstiger den relativt begrænsede økonomiske kompensation.

Forslag til alternativ placering:

Vi vil gerne henlede kommunens opmærksomhed på en alternativ placering, som vi mener vil være mere hensigtsmæssig for etableringen af "Energiklynge Djursland". Området nord for Grenaa, hvor der tidligere var planer om et bioethanol-anlæg, fremstår som et mere ideelt alternativ. Dette område er i forvejen præget af industri, hvilket vil mindske påvirkningen på omkringboende boligområder. Placeringen ud til østkysten vil desuden betyde, at eventuelle lugtgener hovedsageligt vil blæse ud over havet og dermed minimere generne for beboede områder. Trafikmæssigt er der allerede etableret

en omfartsvej til dette område, hvilket vil lede den tunge trafik uden om Grenaa by og dermed undgå den øgede belastning af lokale veje, som vi frygter ved den nuværende planlagte placering.

Samlet set mener vi fortsat, at de potentielle negative konsekvenser for vores lokalområde langt overstiger de eventuelle fordele ved etableringen af "Energiklynge Djursland" på den påtænkte placering. Vi opfordrer derfor kraftigt kommunen til at genoverveje planerne og i stedet arbejde videre med en alternativ placering ved havnen nord for Grenaa, som vi vurderer umiddelbart vil være til væsentlig mindre gene for borgere og lokalsamfund.

Vi ser frem til at blive hørt i denne sag og forventer, at vores bekymringer og forslag bliver taget alvorligt i den videre beslutningsproces.

Med venlig hilsen,

Karina & Jacob Thorup Filipowicz, 8570 Trustrup